

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	: 28 november 2022
Datum raadsvoorstel	: oktober 2022
Portefeuillehouder(s)	: raad
Commissies	: Auditcommissies 9 juni ,25 oktober en 15 november 2022
RIA	: 13 september 2022
Soort agendering	: ter advisering
Team	: Griffie
Opsteller(s)	: G.A. Beeksma
Aantal Bijlagen:	: 4
	1. Overzicht met aanbevelingen uit RKC rapport en reacties daarop.
	2. Rapport RKC
	3. Uitkomst RIA 13 september 2022
	4. Beleidsplan schuldhulpverlening 2022-2025 Castricum

Onderwerp	:	Rapport Armoedebeleid en Schuldhulpverlening van de Rekenkamercommissie BUCH (maart 2022)
------------------	---	---

Voorgesteld besluit :

1. Ten aanzien van de aanbevelingen uit het rapport Armoedebeleid en Schuldhulpverlening van de Rekenkamercommissie BUCH te besluiten :
 - a. Aanbeveling 1c " Als raad, zeker met het oog op het nieuwe Participatiebedrijf, de doelen van het beleid ten aanzien van armoede en schuldhulpverlening op hoofdlijnen vast te stellen en zo SMART mogelijk vast te stellen" over te nemen en het door de wethouder Tromp hierover toegezegde voorstel af te wachten.
 - b. Aanbeveling 10 b "Overweeg als raad de instelling van een regionale radenadviescommissie (*bij Zaffier*) ." over te nemen en hierover in overleg te gaan met de andere raden van de regio Alkmaar.
 - c. Het rapport en overige aanbevelingen van de RKC verder voor kennisgeving aan te nemen
2. Opdracht aan het college te geven om de aan hen geadresseerde aanbevelingen en opdrachten uit te voeren en uiterlijk een jaar na de besluitvorming aan de raad te rapporteren op welke wijze uitvoering is gegeven aan de overgenomen aanbevelingen.

Geheimhouding

☐ Nee

RAADSVOORSTEL

TOELICHTING EN PROCES

De Rekenkamercommissie BUCH heeft een onderzoek laten uitvoeren naar het armoedebeleid en de schuldhulpverlening in de vier BUCH-gemeenten (Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo) en de Werkorganisatie BUCH. De Rekenkamercommissie heeft hierbij het Verwey-Jonker Instituut gevraagd om onderzoek te doen aan de hand van de volgende onderzoeksvraag: Op welke wijze kunnen de vier BUCH-gemeenten en de BUCH werkorganisatie de armoede- en schuldenproblematiek effectiever en efficiënter aanpakken? In het verslag van bevindingen geven zij antwoord op deze vraag aan de hand van deelvragen over het beleid, de uitvoering, de ervaringen van betrokkenen en de rol van de gemeenteraden (zie pagina's 28 en 29).

In de bijlage bij dit raadsvoorstel zijn de aanbevelingen van de RKC (rapport p.5 en verder.), de (bestuurlijke) reacties daarop (p.12 en verder) schematisch weergegeven. Voor meer toelichting wordt verwezen naar het rapport.

Ter voorbereiding heeft de RKC het rapport aan de 4 raden gepresenteerd tijdens de BUCH raadsinformatie-avond van 1 juni 2022.

De auditcommissie heeft vervolgens op 9 juni 2022 het rapport voor de eerste keer besproken. De auditcommissie heeft toen een voorlopig standpunt geformuleerd waarbij een aantal aanbevelingen eerst breder (in een RIA) besproken moesten worden en een aantal aanbevelingen vooralsnog niet werden overgenomen.

Op verzoek van de auditcie is daarna vanwege de complexiteit van het onderwerp een extra RIA georganiseerd met de woordvoerders sociaal domein. In de RIA (d.d. 13 september 2022) is besproken welke aanbevelingen van de RKC men adviseerde over te nemen en welke niet. De wethouder was hierbij ook aanwezig.

Conclusies RIA 13 september 2022 (zie bijlage / terugkoppeling)

Aanwezige raadsleden en commissieleden vonden dat de meeste aanbevelingen teveel specialistische kennis vragen, die raads- en cieleiden niet bezitten.

De uitvoering van het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid is vanaf 1 januari 2023 een taak van Zaffier. Wethouder Tromp zit dan namens Heiloo in het AB en het DB van Zaffier

De woordvoerders sociaal domein adviseren om :

1. De raad twee aanbevelingen uit het rapport te laten overnemen, namelijk :
 - I. 1c: De doelen van het armoede- en schuldhulpverleningsbeleid duidelijk vast te stellen en het door de wethouder Tromp toegezegde voorstel af te wachten;
 - II. 10 b: Een regionale adviescommissie van raadsleden in te stellen bij Zaffier en hierover in overleg te gaan met de andere raden van de regio Alkmaar.
2. Het rapport en aanbevelingen van de RKC verder voor kennisgeving aan te nemen.

Regionale afstemming over het instellen van een radenadviescommissie bij Zaffier.

Men heeft tijdens de RIA de griffier gevraagd om met de andere BUCH griffiers af te stemmen hoe het gesprek over een adviescommissie van raadsleden bij Zaffier het beste kan plaatsvinden.

Het advies van de griffiers van de BUCH is dit in te bedden in een lopend project waar deze vraag ook al beantwoord moet worden. Het betreft de komende besluitvorming over de aanpassing van de Gemeenschappelijke Regelingen als uitvloeisel van de wijziging Wet op

de Gemeenschappelijke Regelingen. Dit traject wordt nu voorbereid en een plan van aanpak wordt vastgesteld in januari 2023 in alle raden van Noord-Holland Noord. Het regionale gesprek met de andere gemeenteraden zou in dat project ook al gaan over het al dan niet instellen van een radenadviescommissie. Op 7 december 2022 is een tweede regionale bijeenkomst (regio Alkmaar) over dit onderwerp (Cultuurkoepel Heiloo).

Advies van de auditcommissie 25 oktober en 15 november 2022

De auditcommissie heeft op 25 oktober weer over het rapport gesproken en men heeft het advies van de woordvoerders sociaal domein (13 september 2022) helemaal overgenomen. Na definitief akkoord van de auditcommissie op 15 november 2022, wordt het voorstel nu ook aan de gemeenteraad voorgelegd.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

In de verordening op de rekenkamercommissie BUCH is vastgelegd dat het aan de afzonderlijke raden zelf is op welke wijze een rapport wordt behandeld en besproken.

SAMENVATTING RAPPORT

De hoofdconclusies van de RKC (vanaf p.5 in het rapport)

De vier BUCH-gemeenten hebben bij de harmonisatie hun individuele beleidsbevoegdheden behouden.

De RKC constateert dat de beleidsdoelen bij de BUCH gemeenten met betrekking tot armoede en schuldhulpverlening zijn opgenomen in het Actieplan minimabeleid en financiële zelfredzaamheid (2018-2021) en het Beleidsplan schuldhulpverlening (2018-2021).

Met dit beleid hebben de gemeenten volgens de RKC zowel strategische als operationele doelen voor ogen. De hoofddoelen van het beleid zijn dat het bereik van de ondersteuning zo groot mogelijk is (dat zoveel mogelijk inwoners die te maken hebben met armoede en schulden worden geholpen) en dat de ondersteuning effectief en efficiënt is en snel kan worden ingezet. Dit moet ervoor zorgen dat inwoners in minder grote financiële problemen komen. Daarnaast moet worden voorkómen dat inwoners niet kunnen participeren door armoede of sociale uitsluiting.

De RKC constateert dat de operationele doelen van het actieplan minimabeleid en financiële zelfredzaamheid niet SMART zijn geformuleerd. De doelen van het beleidsplan schuldhulpverlening zijn deels SMART geformuleerd stelt de RKC.

De actie-agenda 'Op weg naar een schuldenvrij Bergen' (2020) bevat wel concrete doelen die SMART zijn geformuleerd. Dit is volgens de RKC van belang, omdat een dergelijke opzet van beleidsdoelen met daaraan gekoppelde acties en verantwoordelijken als voorbeeld kan dienen voor de formulering van toekomstige beleidsdoelen voor de BUCH werkorganisatie (of straks het Participatiebedrijf als de BUCH-werkorganisatie daarin opgaat).

Een dergelijke actie-agenda is volgens de RKC tevens een goed voorbeeld voor hoe het beleid ten aanzien van armoede en schulden van de BUCH-werkorganisatie kan worden geïmplementeerd, gemonitord en geëvalueerd.

Het beleid rond armoede en schulden is door de harmonisatie van het beleid in de vier BUCH gemeenten op hoofdlijnen hetzelfde. Ook voor bijvoorbeeld de collectieve ziektekostenverzekering, de individuele inkomenstoelage en het Jeugdfonds Sport & Cultuur zijn de inhoud, bedragen en inkomens- en vermogensgrenzen gelijk getrokken. Er zijn nog enkele kleine verschillen tussen de gemeenten met betrekking tot de bijzondere bijstand in het kader van (maatschappelijke) participatie en tegemoetkoming voor noodzakelijke kosten (zoals kosten voor woninginrichting of verhuiskosten). Deze verschillen kon de RKC niet altijd terugvoeren op een inhoudelijke couleur locale.

De gemeenten Bergen en Castricum hebben aanvullende beleidsactiviteiten ondernomen, zoals het opstellen van een eigen actie-agenda op het gebied van schulden (Bergen) en het laten onderzoeken van de armoedeval in de eigen gemeente (Castricum). Daarnaast kunnen

de gemeenten hun individuele beleidsbevoegdheden gebruiken om aandacht te besteden aan specifieke groepen zoals jongeren, vergunninghouders, alleenstaande ouders, (ex-)zelfstandig ondernemers, ouderen (in Bergen) en werkende armen (in Castricum).

Vervolgens geeft de RKC de gemeenten een set aanbevelingen vanaf p.6.

In de bijlage bij het raadsvoorstel vindt u het overzicht met de aanbevelingen, de reactie van het college daarop en de eventuele reactie van de RKC in 1 schema.

Ook is het Beleidsplan schuldhulpverlening 2022-2025 van Castricum als inspiratie toegevoegd aan de stukken op suggestie van wethouder Tromp.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Niet van toepassing, het betreft hier geen voorstel van het college.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Ook in de andere BUCH gemeenten wordt het rapport aan de raad aangeboden.

Op 7 december 2022 vindt de tweede regionale bijeenkomst over de wijzigingen van gemeenschappelijke Regelingen plaats (Cultuurkoepel Heiloo). Deze bijeenkomst wordt voorbereid door de raads werkgroep regio Alkmaar. De heren Hiemstra en Klamer zijn hierin namens Heiloo vertegenwoordigd.

Het plan van aanpak voor wijzigingen van de GR-en zal daar worden besproken. Daar en in volgende regiobijeenkomsten zal het gesprek over de wenselijkheid een radenadviescommissie bij Zaffier (en eventuele andere regelingen) in te stellen een onderwerp van gesprek zijn.

RISICO'S

n.v.t.

FINANCIËN

n.v.t.

DUURZAAMHEID

n.v.t.

PARTICIPATIE

n.v.t.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Na de 2^e bespreking in de auditcommissie heeft de griffie dit raadsvoorstel gemaakt inclusief een concept-besluit voor de raad.

BIJLAGEN (4)

1. Rapport Schuldhulpverlening en Armoede beleid van de Rekenkamercommissie BUCH (ontvangen op 15 maart 2022)
2. Schematisch overzicht aanbevelingen met reacties van het college en nawoord van de RKC met voorstel auditcommissie 9 juni 2022.
3. Uitkomst RIA 13 september 2022
4. Beleidsplan schuldhulpverlening 2022-2025 Castricum

Mevrouw G.A. Beeksma, griffier